

ПОП ЂИРА И ПОП СПИРА

Стеван Сремац

1. део

ПОП ЂИРА И ПОП СПИРА

НАЈАВА ЗА РОМАН

О ДЕЛУ

"Поп Ђира и поп Спира" је роман Стевана Сремца из војвођанске средине. Рађа се одвија у једном селу у Банату, а при крају романа и у селу у Бачкој.

ДВЕ КУЋЕ КОЈЕ ДИШУ КАО ЈЕДНА

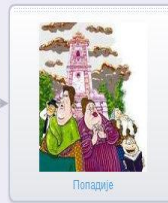
Главни ликови су поп Ђира и поп Спира и њихове породице. Поп Ђира има жену Персу и ћерку Меланију. Поп Спира има жену Сиду и ћерку Јулу.

ЉУБАВНИ ТРОУГОА

Меланија и Јула су неударе. Током лета у село долази учитељ Петар Петровић. Која од њих две заслужује? Каквим се средствима користе Сиде и Перса да би удале своје ћери за учитеља?

ИНТРИГЕ

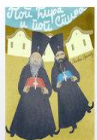
У каквим су односима попадије Сиде и Перса? Шта је узрок њихових свађа? Како потенцијалног зета привлаче својим кућама? Да ли ће се на крају помирити и поново бити као једна кућа?

Попадије

ДВА ПОПА-ДВА ПРИЈАТЕЉА

Ко су Хала и Кеса? Због чега су добили такве надимке? Шта о поповима мисле мештани? Шта они мисле о учитељу Петри? Како се слажу међусобно?

Поп Ђира и поп Спира

ДОПАЛО ВАМ СЕ ОВО?

Ако вас је ово мало заинтересовало нема разлога да не прочитате цео роман Стевана Сремца "ПОП ЂИРА И ПОП СПИРА"!
Наставница: Јелена Голубовић

СТЕВАН СРЕМАЦ (1855-1906)

Microsoft Office
Word 97 - 2003 Document

Север и југ Стевана
Сремца

О СТЕВАНУ СРЕМЦУ И ЊЕГОВОМ СТВАРАЛАШТВУ

Биографија

Крилатица Бранислава Нушића:
*Сокобања-Сокоград, дођеш
стар, одеш млад!*

- Стеван Сремац рођен је у Сенти, у Бачкој 11/23. новембра 1855. године, где је провео своје рано детињство.
- Пошто је остао без родитеља, ујак Јован Ђорђевић доводи га у Београд на даље школовање.
- Стеван Сремац се опредељује за студије историје на Великој школи у Београду.
- Радио је као професор у гимназијама у Нишу, Пироту и Београду, а учествовао је и као добровољац у ратовима 1876. и 1877. године.
- Умро је 12/25. августа 1906. године у Сокобањи.

- Ујаку је отворено саопштио - не свиђа му се министарство, њега привлаче нови ослобођени крајеви и живот тих патријархалних људи.
- „Више волим да разговарам са неписменим сељаком из Прђиловице, него да ме теоријама Карла Маркса даве Петар Тодоровић и Божа Вучковић” – рекао је Сремац свом ујаку.

Јунаци Ивкове славе

Почео је да пише релативно касно. У тридесет и трећој години живота почео је да објављује прозне хронике које ће се 1903. године појавити као књига под насловом „Из књига староставних“.

Сремац је био познат као „писац са бележницом“. Битно је да су његова дела везана за три средине: београдску, нишку и војвођанску. Дугогодишњи живот у Нишу био је период стваралачког развитака.

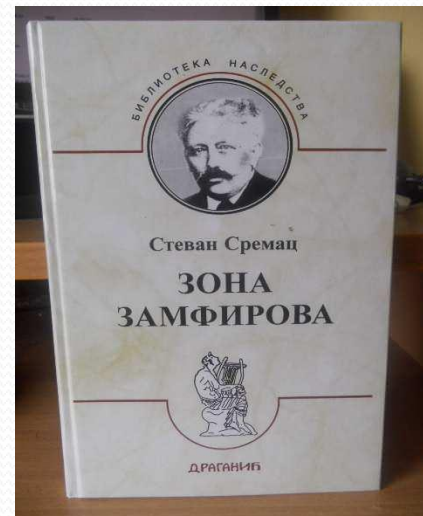
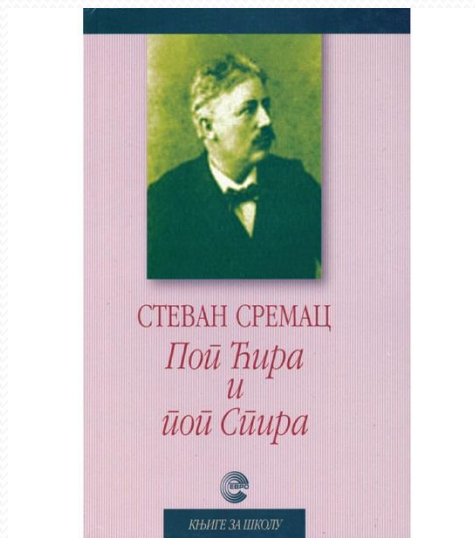
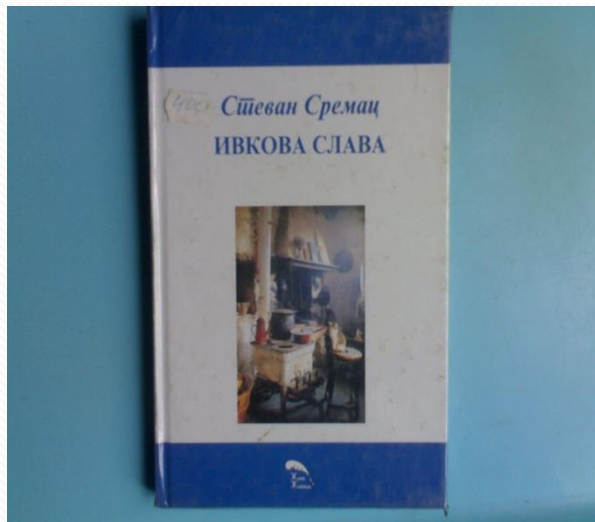

Спомен-биста Стевана Сремца испред Народног позоришта у Нишу

Стваралаштво „писца са бележницом“

Прву реалистичку приповетку објавио је 1893. године под насловом „Божићна печеница“, а потом следе „Ивкова слава“, „Вукадин“, „Поп Ћира и поп Спира“ и „Зона Замфирова“. Његови су ликови и фабуле позајмљени директно из живота.

„...Што да измишљам теме кад их сам живот у изобиљу нуди, и људе кад их посведневно посматрам по улицама и каванама...“

Екранизација

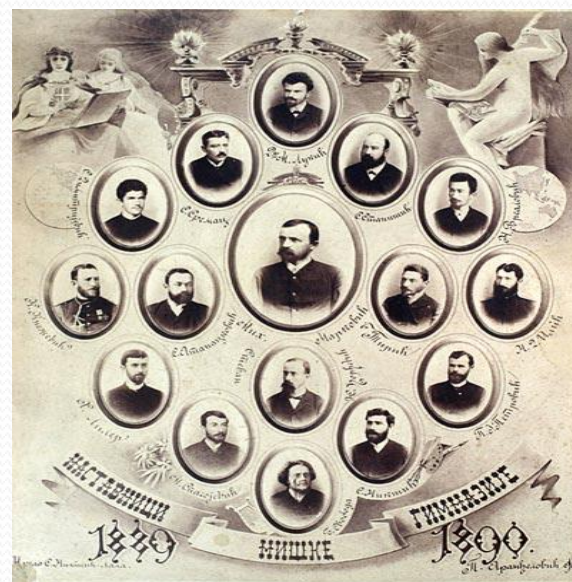
- Нека од Сремчевих дела пренесена су на игране филмове, као што су: Поп Ђира и поп Спира, Ивкова слава и Зона Замфирова, које је режирао Здравко Шотра.
- Филм „Поп Ђира и поп Спира” из 1957. године који је режирала Соја Јовановић, први је југословенски филм у боји. У њеној режији снимљена је и серија 1982. године.

Боравак у Нишу

Првих година свог боравка у Нишу Сремац је углавном посматрао живот око себе.

Књижевним радом је озбиљније почео да се бави када је по други пут дошао у Ниш. У Ниш се вратио 1879. године, када је **постављен за предавача гимназије и у Нишу је остао 11 година.**

- Највећи део догађаја и анегдота које су му послужиле као материјал за књижевна дела чуо је у кафани „Маргер“ или у кафани „Босна“.
- Омиљено друштво били су му Коле Рашић, Ђорђе Станковић Маргер, Миленко, келнер из хотела „Оријент“, Ивко јорганџија, Калча, Курјак, Смук ...

Спомен-плоче на месту где се некада налазила кафана „Маргер“ и кућа Живка Мијалковића (Ивко јорганџија) постављене су 2007. године

Анегдоте везане за Ниш

- Једном приликом док је Стеван Сремац седео у једној кафани пришао му је стални посетилац те кафане и упитао га:

-Је ли истина да сте ви јако вицкаст човек? Докажите то једним вицем, па да се мало насмејемо.

Сремац му одговори:

-Драги мој Нишлија, није то лако измишљати вицеве, него ти нама, пошто си познат као глуп човек, одвали неку глупост.

Ахил

- Одговара ученик:
  - Ахил је био леп човек.
  - Добро – каже Сремац – шта даље знаш о њему.
  - Ахил је био врло леп човек.
  - Даље – тражи Сремац.
  - Ахил је био изванредно и необично леп човек.
  - Тад Сремац плану:
  - Шта си ту ваздан узео да ми га густиш како је био леп човек, као да си неки проводација, а ја нека стара удавача!

Како се Ниш одужио Сремцу...

- Прва нишка гимназија „Стеван Сремац“ добила је име по једном од најзначајнијих професора.

- Народна библиотека „Стеван Сремац“ добила је назив по Сремцу који је и сам свакодневно посећивао библиотеке.

- И данас кад дођете у Ниш, „дочекаће” вас **Сремац** са својим побратимом **Калчом** и његовим знаменитим псом **Чапом**, који заједно са **спомен-чесмом** од 2006. године красе Трг Стевана Сремца.

Стеван Сремац у Нишу има и своју улицу у близини ОШ „Краљ Петар Први”, на Палилули.

Народни музеј Ниш

СПОМЕН-СОБА СТЕВАНА СРЕМЦА садржи:

- оригиналне рукописе Стевана Сремца
- Фотографије
- Школске географске карте
- Намештај
- Личне предмете
- Рукописе Јована Ђорђевића
- Библиотеку Стевана Сремца.

Реконструкција радне собе
Стевана Сремца

ЗАПЕВАЈМО

Боже правде, ти што спасе
од пропасти досад нас,
чуј и одсад наше гласе
и од сад нам буди спас.

Моћном руком води, брани
будућности српске брод,
Боже спаси, Боже храни,
српске земље, српски род.
/Боже спаси, Боже брани,
моли ти се српски род!

...

Јован Ђорђевић

- Аутор је текста српске химне "Боже правде" (1872).
- Књижевник, отац српског позоришта, оснивач Народног позоришта у Београду (1868) и Српског народног позоришта у Новом Саду (1861), професор Велике школе, историчар, политичар.
- Стеванов омиљени „уја“ Јован Ђорђевић био је несумњиво један од највећих умова и родољуба свог времена у Србији.

КОМПОЗИЦИЈА РОМАНА

Место и време радње

Окрузи и географски региони Војводине:

- - Бачка
- - Банат
- - Срем
- — — — —

✓ Радња романа се одвија у једном селу у Банату, у Војводини. Писац не помиње у коме селу се радња одвија. Време радње: 19 век. Банат је још од 1718. године, Пожаревачким миром био ослобођен турске власти и стављен под Хабзбурге. Од тада доживљава просветни развитак. Почињу да се штампају књиге и све више школа се отвара. Богатији Срби почињу по бечкој моди да се облаче, све више немачких речи се користе у свакодневном говору.

Анегдота

- ✓ Сремац је чуо анегдоту о свађи попова због црвеног појаса и „јабуци раздора” од свог ујака Јована Ђорђевића.
- Кратка фабула романа „Поп Ђира и поп Спира“:
  - Два попа
  - Свађа због зета
  - Туча
  - Избијен зуб
  - Тужба
  - Путовање истим колима
  - Замена зуба – коњски зуб.

Етапе драмске радње

1. Експозиција	У уводном делу описује се место радње, једно богато село, чији су сељаци били побожни и имућни. Читаоци се упознају са поповима и њиховим породицама.
2. Заплет	У село стиже млад нови учитељ Петар Петровић. Појавом новог учитеља јавља се завист између попадија, пошто су обе хтеле да удају своје ћерке за њега.
3. Кулминација	Огорчене попадије испричале су свашта својим мужевима и тако створиле мржњу међу њима. Због тога долази до туче.
4. Перипетија	Путовање истим колима. Замена зуба коњским зубом код поп-Олује. Владика мири поп-Ћиру и поп-Спиру. Персида је због тога очајна.
5. Расплет	После њиховог помирења долази до свадбе у обема кућама. Меланија се удаје за Перу, а Јула за Шацу.

ПОП ЋИРА И ПОП СПИРА

КОМПОЗИЦИЈА РОМАНА

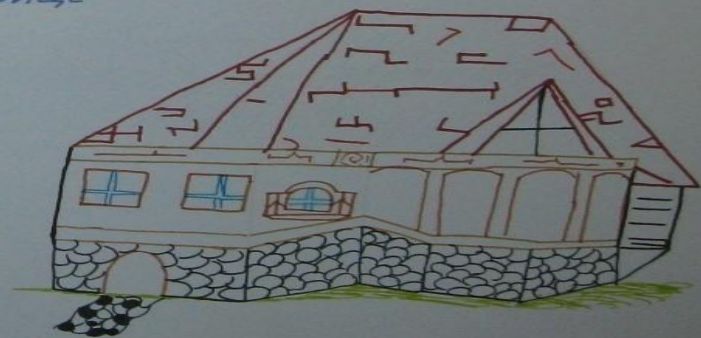
МЕСТО И ВРЕМЕ ДЕШАВАЊА

РАДЊА РОМАНА СЕ ОДВИЈА У ЈЕДНОМ
МЕСТУ НАДОМАК БАНАТА У ВОЈВОДИНИ.
"НО НИЈЕ СЕГО НЕГО 'ВАРОШИЦА' - РЕЧЕ
РЕМАЦ.
ВРЕМЕ РАДЊЕ РОМАНА ЈЕ КРАЈ 19.
ВЕКА.

НЕГДОТА

НЕГДОТА У ОВОМ РОМАНУ ЈЕ ОПИС СВАЋЕ ДВОЈИЦЕ
ПОЛОВА. КОЈУ ЈЕ ПИСЦУ ИСПРИЧАО ЊЕГОВ УЈАК
ВАН ЂОРЂЕВИЋ, СРПСКИ ИСТОРИЧАР И ПИСАЦ
СРПСКЕ ХИМНЕ „БОЖЕ ПРАВДЕ.“

ЕТАПЕ ДРАМСКЕ РАДЊЕ

КОМПОЗИЦИЈА - ОПИС МИРНОГ НИВОТА ПОЛОВА.
АПЛЕТ - ПОКАЗАНУЧИТЕЉА ПЕРЕ. СВАЂА ИЗМЕЂУ ПОРОДИЦА.
УПЛИНАЦИЈА - ТУЧА, ТУЖБА НА СУДУ.
ПЕРИПЕТИЈА - ПОДВАГА КОЊСКОГ ЗУБА.
РАСПЛЕТ - ПОМИРЕЊЕ.

Ликови у роману

Поп Ћира

Био је много прождрљив и волео је да пије, па су га због тога звали поп Хала. Обожавао је крофне, а на једној свадби је пре обреда појео све крофне које је домаћица спремила за сватове. Имао је плави појас и био је мало дебљи од поп Спире.

Волео је да се дружи са поп Спиром и по томе видимо да је дружељубив. Волео је своју породицу и због ње је ушао у свађу са Спиром. Поп Ћира није злопамтило и успео је да се помири са Спиром. Превише је слушао жену и био је много попустљив.

Поп Спира

Поп Спира је за разлику од Ћире газда у кући, али и што би народ рекао, промућурнији. Воли новац, па су њега у селу прозвали поп Кеса. Смирене је нарави, а очито је да уме са људима. Њему је наклоњен црквењак Аркадије, поп Олуја, а по свему судећи, и писац. Показао је да је лукав, шаљивџија и да је преварант када је на суду заменио Ћирин зуб коњским.

Попадија Персида

- Била је поп Ћирина жена која је завидела Сиди. Волела да „попује“, односно, да води главну реч у кући. Свадљива је и има лош карактер. Главни је подстрекач свађе међу поповима.

Попадија Сида

- Била је поп Спирина жена која се по много чему разликовала од попадије Персиде, пре свега по нарави. Она је пример врло добре домаћице, брижна и одана супруга која ћерку васпитава на стари начин.

Кликни двапут

<http://youtu.be/zhtskH1LeBw>

Меланија

Јула

Меланија је висока, витка и бледа у лицу, често падала у несвест. Радила је све по својој вољи, била је размажена, себична и извештачена. Није знала да кува, али је зато волела да критикује јела. Била је сањалица, гледала је само своје кактусе и читала романе. Говорила је одлично немачки језик и свирала клавир. Често је ишла на балове и знала скоро све плесове.

Јула је увек била мирна и повучена. Мала, округла и здрава сеоска девојка, вредна и снажна, како писац каже „као од брега одваљена“. Умела је веома добро да кува, волела је хаљине отворених боја са цветовима. Радо је проводила време у башти, заливала је цвеће и певала. Била је романтична и веровала је у праву љубав. Није је интересовало господско друштво, мало је причала немачки језик и по мало свирала гитару. На бал је ишла само за Светог Саву, а знала је тек понеку игру.

Пера

Шаца

Учитељ Пера је представљен као педантан човек који је добро образован, има леп глас, што је битно за будућег свештеника, али када су у питању жене не уме да процени истинске вредности. На крају романа, док гледа Јуцу са њеном децом, а он без порода, горко ће се кајати што је изабрао Меланију.

Шаца је представник народа. Тачно зна шта хоће, помало је шерет (несташан, сналажљив). Воли живот и дише пуним плућима. Уме да пева, али такође, уме и да у женама види и нешто више од лепоте.

Госпођица или госпођа Габријела је увек била добро обавештена и знала до детаља све што се догађало у селу. Актер је бројних комичних сцена. То је типичан лик сеоске трачаре која, што би народ рекао: „Више воли туђе зло, него своје добро.”

Фрау Габријела

Прошлост

Садашњост

